טעאטער - מוזיק - מואווים און „טאקיס"

דער דיקטאטאר פון דער אידישער אפערעטע

פון שלום פערלמוטער.

יאזעף רומשינסקי — דער ערשטער מאָדערנער קאָמפּאָזיטאָר ביים אידישען טעאַטער, דער אידעאַלער דיריגענט, דער רעפּאָרטואַר און באַשאַפער פון אַ געשיכטליכער עפּאָכע אויף דער אידישער ביהנע — לכבוד זיין פופציג יאָריגען יובילײַ דאָנערשטאָג אָוונט, אפריל דעם 9־טען אין ניו־יאָרק.

צווישען אונזערע טאַלאַנטפולע קאָמפּאָזיטאָרען, וועלכע האָבען געשאַפען און שאַפען פאַר דער אידישער ביהנע פון אברהם גאָלדפאָדען ביז היינט, און האָבען תמיד מיט זייער געניאַליטעט געמאַכט פאַרשידענע נייע אָנהויבען און אויך געעפענט פאַר זייער קונסט נייע וועגען, איז יאָזעף רומשינסקי דער ערפאָלגרייכסטער. און פאַרנעמט דעם בכבוד־יגסטען אויבענאָן צווישען די קאָמפּאָזיטאָרען און דיריגענטען אויף דער אידישער ביהנע.

רומשינסקי'ס ערפאָלג ערקלערט זיך אויף פאָלגענדען אופן:

אין דער צייט ווען גאָלדפאָדען און די אַלע אַנדערע טאַלאַנטפולע קאָמפּאָזיטאָרס נאָך איהם, וועלכע האָבען געלעבט אויסער יעדער צייט און האָבען געשאַפען זייערע שעהנע און האַרציגע קאָמפּאָזיציעס פון דער היסטאָרישער פאַרגאַנגענהייט, האָט רומשינסקי, וועלכע האָט כער איז געווען אין קינדער פון זיין־צייט און זיך אויפמערקזאַם צוגעהערט צו אַלדזינג וואָס אַרום איהם איז פאָרגעקומען, אָנגעהויבען דער ערשטער צו שאַפען זיינע קאָמפּאָזיציעס פאַר דער גענעראַלנאַרטיגער מאָדערנער צייט. דערפאַר איז רומשינסקי אלס קאָמפּאָזיטאָר באַלד געוואָרען פאַרשטענדליך פאַר זיין עולם.

רומשינסקי האָט פאַר זיינע מעלאָדיען ניט געדאַרפט אָנפירען קיין קאָמף צו געוויינען זייער אָנערקענונג, נאָר אַלץ וואָס ער האָט אין אָנפאַנג פון זיין קומען צום אידישען טעאַטער געשאַפען, האָט באַלד אַרויסגערופען די גרעסטע באַוואונדערונג ביי די צוהערער.

זיין "ויתן לך" וואָס ער האָט דאָס ערשטע געשאַפען פאַר דעם פאַרשטאָרבענעם קינסטלער יעקב פּ. אַדלער אין לעסינג'ס "נתן החכם" (ווינדזאָר טעאַטער 1908) און זיין "אוי וועה מאַמעניו" — געזונגען פון דעם פאַרשטאָרבענעם אַקטיאָר סעמיעל גינזבורג ביים "מיידעל פון דער וועסט" (טהאַליע טעאַטער 11— 1910) זענען באַלד ווי אַ שטורם צוטראָגען געוואָרען איבער דער נאַנצער וועלט, סיי אין די נאַסען און סיי אין די הייזער, ביי יעדער שמחה און ביי יעדען קאָנצערט, אין אַלע וואַרעווילס־הייזער און אין אַלע ווייַן־קעלערס, וואו מען איז געגאַנגען און וואו מען איז געבליבען שטעהן, האָט מען געהערט ווי קינד און קייט האָבען געזונגען:

"אוי וועה מאַמעניו —
איז דאָס ערשטע וואָרט פון קינדעניו".

אדער:

"ויתן לך מטל השמים,
יצחק'ס ברכה זיי דו גאָט מקיים".

און זייט דאַמאָלסט איז זיין עולם געוואַקסען און זיך אַנטוויקעלט גלייך מיט איהם, זיין ערשטער לייטמאָטיוו פון ליבע און פריהלינג:

"ליב מיך נאָר פיעל —
ליעב אין דער שטיל".

געזונגען אין דער פּיעסע "שיר השירים" (טהאַליע טעאַטער 11—1910) האָט אַרויסגערופען דעם זעלבען גרויסען רושם אין דער מוזיקאַלישער אידישער טעאַטער וועלט, ווי זיין נייעסטער לייטמאָטיוו אין "גנבה'שע ליבע":

"אין מיינע אויגען ביזטו שעהן
שעהן ווי די וועלט".

געזונגען פון מאַלי פּיקאָן (מאַלי פּיקאָן פאָלקס טעאַטער 1931).

רומשינסקי'ס מוזיק איז אַלע מאָל פול מיט פרייד און אינטערעסאַנט: זיין ציעל אין אַלע זיינע שאַפונגען איז שעהנקייט און מוזיקאַלישער אינהאַלט. ער רעכענט זיך זעהר פיעל מיט'ן מבינות פון די מאַסען און דערפאַר דערוויַיסט ער תמיד מיט זיינע קאָמפּאָזיציעס יעדען איינעם וואָס הערט זיי זינגען אָדער שפּילען, ווייל זיין מוזיק איז אַ מונטערע, אַ זונינע, אַ לעבענס פריידיגע.

רומשינסקי האָט אויך אַרויסגעפירט אין זיינע קאָמפּאָזיציעס פאָלקס־געזאַנג ער האָט דעם רייכען קוואַל פון פאָלקס־מעלאָדיען וואָס געפינט זיך אין איהם — זעהר שטאַרק אינטוויקעלט און אַרויסגעצויגען מיט זיין אָרקעסטראַציע פון יעדען פאָלקס־ניגון אַלע באַהאַלטענע מעגליכקייטען, ביז די מעלאָדיע האָט באַקומען אַ רייכען אויסדרוק, און דער ניגון איז געוואָרען אַ גאַנצער, אַ פאָלקאָמענער.

רומשינסקי'ס גרויסע מעלה באַשטעהט אויך אין דעם, וואָס ער קען גרינדליך אַלע אינסטרומענטען, און ער ווייסט זייערע באַזונדערע אייגענשאַפטען און מעגליכקייטען, דערפאַר איז תמיד זיין אָרקעסטראַציע אַזוי אָנגענעהם. מיט זיין נייער אָרקעסטראַציע פון "שולמית" האָט רומשינסקי פאַרקערפּערט דעם אמת'ען גייסט פון אברהם גאָלדפאָדען, בולט'ער געמאַכט די האַרציגע נגונים, וועלכע האָבען גאָלדפאָדען'ען פאַראייביגט פאַר דורות און דורות, און געשאַפען אַ מוזיקאַלישען מאָנומענט פאַר'ן אידישען פאָלק.

רומשינסקי האָט אויז, אַ דאַנק זיין ברייטער ידיעה אין דער מוזיקאַלישער ליטעראַטור, באַפרייט די מוזיק פון איהרע פאַרעלטערטע כללים און רקדוקים אויף אַנזער אידישער ביהנע. און צוברעכען אַלע טראַדיציעס וואָס האָבען געשטערט איהר אַנטוויקלונג. רומשינסקי האָט דער־הויבען מעלאָדיען צו אידעען און זיי דער־פירט צום העכסטען אויסדרוק פון מענש־ליכען געפיהל; מיט זיינע נייע טענער־אַקצענטאַציע, מוזיקאַליש עפּיזאָדען, ריטמישע געגענזאַצען, האָט ער געשאַפען אַ נייע שולע אין טעאַטער־מוזיק, און, ווי יענער לענענדאַרישער קינסטלער וואָס האָט געשאַפען פון דעם בילד פון זאַרג אַ בילד פון פרייד, אַזוי האָט אויך רומשינסקי אויסגעשמיידט זיינע קאָמפּאָזיציעס דורך וועלכע ער לאָכט דורך טרערען און וויינט דורך געלעכטער. זיינע מוזיקאַלישע שאַפונגען ביים עמוד, זענען דערפאַר אָפּגערונדעטע, אין אונז די מענשליכע נשמה אין איהר העכסטער לייד און פרייד. רומשינסקי'ס מוזיק איז נשמה־שפּאַר אין ער אַנטפּלעקט זיין "איך" אפילו ווען ער אַדרעסירט אונז דורך דער גרעסטער צאָל אויסטרומענטען.

איך וואָלט רומשינסקי'ן אויך אָנגערופען "דער דיקטאַטאָר" פון דער אידישער אָפּערעטע. און כאָטש אָנפירען, דיסציפּלינירען, באַפעלען איז דאָך אייגענטליך די פליכט פון יעדען אייניגיגען אָרקעסטער־דיריגענט, איז אָבער דאָך רומשינסקי'ס דיסציפּלין אומפאַרגלייכבאַר מיט דעם, וואָס ער איז ניט נאָר דער דיקטאַטאָר איבער'ן אָרקעסטער, — נאָר דיגאַנצע אָפּערעטע מיט שטיין צו שטיין באַפעל און לויט זיין פאַרלאַנג. ניטאָ ביי איהם קיין מיטהעלפערס און קיין דער־זאָגערס, — ער טוט תמיד ווי ער פאַרשטעהט און ווי איהם געפעהלט, אין זיינע מוזיקאַלישע שאַפונגען טאָר זיך קיין אַקאָמפּאַניאַטאָר, אַפילו מען איז ניט אינגאַנצען מיט איהם מסכים.

און די דאָזיגע אומפאַרגלייכבאַרקייט האָט רומשינסקי דערגרייכט דורך זיין אומערמידלעכער אַרבייט.

דיריגענטען־קונסט איז בכלל ענג פאַרבונדען מיט גרויסער און שווערער אַרבייט, ווייל אַ חוץ טאַלאַנט, דאַרף אַ דיריגענט אַרויסווייזען אַן אומבאַגרענעצטען אויסדויער, און דאָס באַזיצט רומשינסקי אין אַ זעהר גרויסער מאָס. רומשינסקי איז דער אידעאַלער דיריגענט, ער מאַכט ניט קיין כישוף, נאָר ער אַרבייט; צו ער גרייט צו דעם וואונדער, ער אַרבייט אַלע סוף — האַנדלען לויט זיין אייגענעם שכל.

רומשינסקי'ס שאַפונגען סיי פאַר דער ביהנע און סיי פאַר דער שול, וועלען דערפאַר בלייבען דער בעסטער און שעהנסטער בייטראַג אין דער היסטאָריע פון מוזיקאַלישער קונסט. די אידישע ביהנע האָט אַנערקענט יאָזעף רומשינסקי אלס דעם רעפּאַרטואַר־מאַטאָר פון דער אידישער אָפּערעטע, ווייל ער האָט געשאַפען פיעלע נייע מאָדערנע האַרציגע קאָמפּאָזיציעס, וועלכע האָבען פאַראייביגט אויף דער אידישער ביהנע די פאַרגאַנגענהייט מיט דער צוקונפט.

אזעלכע פיגורען ווי רומשינסקי בלייבען היסטאָריש און זיי לעבען אייביג, נוט נאָר אין די ענגע קרייזען פון זייער פאַרפעסיע, נאָר אויך אין לעבען פון אייער פאָלק, ווייל מיט זייער נאָמען איז פאַרבונדען אַ גאַנצע געשיכטליכע עפּאָכע פון וועלכער זיי זענען געווען די שאַפער.

מוטיג שטעהט רומשינסקי אויף זיין פּאָסטען און טוט זיין ווערטפולע אַרבייט. מיר האָפען אַז נאָך זיין פופציג יאָריגען יובילײַ זאָל זיך נאָך מעהר צופלאַקערען אין איהם דער טעאַטער־פייער וואָס וואַרעמט זיין האַרץ שוין אַזוי פיעל יאָרען און דער גוטער שיקואַל זאָל איהם שענקען געזונט און כח ווייטער אַנצוגעהן מיט זיין שווערער און קאָמפּליצירטער אַרבייט, אלס קאָמפּאָזיטאָר און דיריגענט פון דער אידישער אָפּערעטע.

חיים טויבער אריינגע־נומען אין אַקטיאָרען יוניאָן

חיים טויבער

דער יונגער דראַמאַטישער שוישפּיעלער, חיים טויבער וועלכער איז גוט באַקאַנט אין טאַראָנטאַ, איז לעצטע וואָך אַריינגענומען געוואָרען אין דער אַקטיאָרען יוניאָן, נאָכדעם ווי ער האָט אויסגעאַרבעט מיט גרויס דערפאָלג די פּראָבע.

טויבער, וועלכער איז בלויז 5 יאָהר אין לאַנד, האָט עטליכע סעזאָנען נאָכאַנאַנד געשפּיעלט אין טאַראָנטאַ מיט די האַלענדערס, וואו ער האָט זיך זעהר באַליעבט געמאַכט. היינט איז ער אַ מיטגליעד פון דער איצטיגער טרופּע אין סטענדערד טעאַטער.

בחורים וואָס האָבען צו־ממית'ט פאַליסמאַן, געכאַפּט

האַמילטאָן, אפריל. 6.

די פאָליציי האָט איצט אין איהרע הענט די צוויי יונגעלייט, וועלכע האָבען מיט עטליכע טעג צוריק באַפאַלען אַ מאַ־טאַר־סייקעל פאַליסמאַן און אים ביכסונג צו'ממיתט. דער פאַליסמאַן, דזשאָהן אַרנאַ, געפינט זיך, זיינט לעצטען מיטוואָך, אין'ס היגען דזשענעראַל האָספּיטאַל.

די יונגעלייט טאָני דאַטיליאָנאָ, 17 יאָר און רעימאָנד דראַזשעס, 20 יאָר אַלט, זענען פאַרהאַלטען געוואָרען, נאָכדעם ווי עס האָט זיך זיי ניט איינגעגעבען צו אַריבערגעהן אויפ'ן אַמעריקאַנעם זייט לעבען נייאַגאַרא־פאַלס. זיי האָבען זיך דערקלערט ניט שולדיג אויף דער קלאָגע פון שלאָגען דעם פאַליסמאַן און פון עטלעכע אַנדערע נבה־קלאָגען.

נענסי קאַראָל און פּ. מאַרטש אין דאָס בילד "געלעכטער", וועלכע וועט געוויזען אין "פּלעי האַוז" דאָנערשטאָג, פרייטאָג און שבת.

די גערמאַנס אין טאַראָנטאַ

צו זייער גאַסטראָל אין סטענדערד טעאַטער.

פון י. פייגעלמאַן

אונזערע אלטע בעקאַנטע — די גערמאַנס — זענען איצט ווידער מיט אונז, אָבער בלויז צייטווייליג. זיי וועלען פאַרבלייבען דאָ בלויז היינטיגע וואָך, און נאָכדעם פאָהרען זיי ווידער אוועק. אַז די אידישע טעאַטער־געהער אין טאַראָנטאַ, האָבען נאָך ניט פאַרגעסען די גערמאַנס האָט מען גאַנץ קלאָהר געקאָנט זעהן פון דער האַרציגער אויפנאַהמע וואָס איז זיי געגעבען געוואָרען, ווען זיי האָבען פרייטאָג און שבת, זיך באַוויזען אויף דער ביהנע.

הפנים, אַז אלטע ליעבע ראָסטעט ניט... עס איז געשפּיעלט געוואָרען קאָר־מאַנאַוויטשעס אַ דריי־אַקטיגע מעלאָדראַ־מע, מיט'ן נאָמען "די נשמה פון אַ פרוי", מיט לוסי און מישאַ גערמאַן אלס די הויפּט־העלדען, נאַטירלעך, אָדער אפשר איז מישאַ גערמאַן ניט געווען דער הויפּט העלד, וואָרום געאַרבייט שווער האָט דעם גאַנצען אוועגנט, ניט ער, נאָר לוסי, וואָרום זשע זאָלען מיר איהם צוטיילען אַן אונמזיסטען כבוד.

אין די ערשטע צוויי אַקטען האָט זיך מיר אויסגעוויזען אַז די פּיעסע איז פון דעם מחבר ספּעציעל געשריבען געוואָרען פאַר לוסין, אָבער נאָכ'ן 3־טען אַקט, איז דער דאָזיגער גלויבען ביי מיר פאַרשוואונ־דען, וואָרום אויב די ערשטע צוויי אַקטען זענען געווען טיפּש פאַר לוסי'ן, איז אָבער דער דריטער אַקט געווען איינגאַנצען פרעמד פון איהר זשאַנד און איינגאַרטיג־קייט.

דער ערשטער אַקט איז געווען אמת־דיג רעאַליסטיש. עפּעס אועלכעס וואָס וועט דורכגעלעבט טאָג־טעגליך. אַן אַרי־מער אָבער ליעב אַרבייטער פאַמיליען לע־בען. אַ פּראַקטישע פרוי וועלכע שפּאַרט אַ סענט צו אַ סענט פון דעם מאַנס מאָ־גערע פאַרדיענסטען, און אין אַ משך פון יאָהרען שפּאַרט זי אָפּ, אָהן זיין וויסען אַ סומע פון $885.00... און נאָכדעם קומט די רייכע, פאַרשווענדערישע משפּחה און זוכט צו אַרויסנאַרען די שווער אָפּגע־שפּאַרטע עטליכע דאָלאַר פון דעם אַרביי־טער־ברודער, שוועסטער, פאָטער אָדער אַן אַנדערער אין דער פאַמיליע.

לוסי גערמאַן

מישאַ גערמאַן

לוסי גערמאַן איז אין דעם דאָזיגען אַקט געווען העכסט אויסגעהאַלטען, מענשליך און דאַריבער נאָהענט צום צו־שויער'ס באַגריף. מישאַ, איז אין דעם ערשטען אַקט געווען זעהר נאַטיר־ליך — און ווייל נאַטירלעך, איז ער שוין מיילא געווען געלונגען. ער האָט מיט זיך פאַרגעשטעלט אַזוי צו זאָגען, אַ "גוט נעשטשורד" מאַן, אַ מאַן וועלכער איז אין בערגעגעבען צו זיין פרוי און קינדערלאַך — וועלכעס פאַסט זיך אַנב זעהר פאַר איהם און פאַר זיין גאַנצען אויסזעהן...

אינ'ם צווייטען אַקט, איז ער אָבער פרעמד. ניין! ניט "לואי דער שטילער" קאָן באַטרייגען זיין פרוי... און ווען ער קומט צו זיין געליעבטער אינ'ם אַפּאַרט־מענט, איז ער ווייט ניט ביי זיך אין דער היים...

עס איז ניט דאָס!

דערפאַר איז אָבער לוסי, ריהרענד אויך אינ'ם צווייטען אַקט, וואָס קען איך העלפען, אַז די געוויבסטע שטריכען — סאַי מישאַ'ס און סאַי לוסי'ס, זענען עפּעס אועלכע טיפּע מענשליכע און אָפּענ־הערציגע, אַז אין אַ וואולגאַרער ראָליע פלעפען זיי זיך ניט צו?.... ווער האָט דען ניט געזעהן אַז לוסי איז ניט קיין פלעפערקע, און אַז איהר "שימי" ליידט פון עפּעס?....

אמת, לוסי אַליין איז אויך ניט גע־ווען צופרידען פון איהר פלעפער־ראָליע. די "היינטיגע צייטען" מיט די הויכע "הילס" זענען איהר ניט געווען צום האַר־צען... נו, טאָ ווער זשע הייסט קאַלמאַנאָ־ווישטשען דוקא צו פאַרענדיגען מיט אַ נאַ־רישען דריטען אַקט? איז שוין ניט גלייך־בער צוויי שעהנע, האַרציגע אַקטען, אַיי־דער אַ דריטער וועלכער זאָל "ספּאַלען" די נאַנצע זאַך?

אָבער אויף מעשיות פרעגט מען קיין קשיות ניט, און מיר וועלען דאַריבער אַר־בעראַזען דעם ספּור המעשה און זיך אויס־קעהרען צום פּעראָאַנאַל.

אויסער די גערמאַנס, האָבען מיר אין טאַראָנטאַ אַ שטענדיגע טרופּע, צווישען וועלכע עס זענען פאַראַן גאַנץ פאַרשפּרע־בענדע שוישפּיעלער, חיים טויבער, איזיד האָר מעלצער, משה דאָרף, בען געיליינג זענען אַקטיאָרען מיט אַ רעפּוטאַציע, און יעדער איינער איז אויף זיין געבעט גוט. משה דאָרף האָט פאַרגעשטעלט מיט זיך אַ לעבעדיגען בערקע, סאַי זיין גרים און סאַי זיין מימיק זיינען געווען ניט זייניע, נאָר בערקעס. מעלצער איז דאָך שוין אַ פעסט־טעאַטרלירטע "פירמע" אין טאַראָנ־טאָ. און וואָס אָנבלאַנגט וועגען "אונ־זער אייגענעם" חיים טויבער איז אונז שוין אויסגעקומען מעהר ווי איין מאָל צו אַרויסזאָגען אונזער מיינונג וועגען איהם. בען געיליינג איז אויך אַ פאַרשפּרעכענדער יונגערמאַן. אייזיאָר לעוועניסטיין פאַר־נעהמט אויך אַ בכבודי'גען אָרט צווישען דער טרופּע.

פון די פרויען זיינען פאַראַן דזשיען יאַוועליר, פעני לעוועניסטיין, פייגעלע בערנאַרדי און אונזער טאַראָנטער יונגע שוישפּילערין ראַזע לובאָוו. איך האָב ניט עפּעס אַנדערש ווי גאָר אַ גוט וואָרט פאַר יעדער איינער פון זיי, אָבער מיר וועט נאָך אויסקומען ביי אַ צווייטער געלעגענ־הייט צו אָפּשטעלען זיך געוויסער אויף זייער אַרט שפּיעלען, דערווייל וויל איך בלויז דערמאָהנען מיס לובאָוו וועלכע איז כיז איצט "באַרויבט" געוואָרען פון יעדע קריטיק...

איך בין מודה אַז איך שענק באַזונ־דער אויפמערקזאַמקייט צו איהר שפּיעלען יעדעס מאָל ווען איך קום אין טעאַטער. דאָס איז דערפאַר ווייל זי איז "אויסגע־וואַקסען" פאַר מיינע אויגען, און איהר ווייטערדיגער דערפאָלג איז מיר דאַריבער באַזונדערס נוגע. זי איז נאָך גאַנץ יונג, אָבער אויב מען זאָל שאַצען איהר צוקונפ־טיגע ביהנע־קאַריערע פון איהרע ערשטע עטאַפּען, דאַן קאָן מען פאַראויסזעהן פאַר איהר אַ גאַנץ פאַרשפּרעכענדע צוקונפט.

זאָל זי דערווייל געדענקען אַז עס איז פאַראַן אַ וואַכזאַם אויג, וועלכעס פאָלגט נאָך יעדע סטאַדיע פון איהר ביהנע עגט־וויקלונג...

היינטיגע וואָך אין די טעאַטערס

אימפּיריעל טעאַטער

אַ העכסט ראַמאַנטישע בילד וועט ווערט די גאַנצע היינטיגע וואָך געוויזען אין אימפּי־ריעל טעאַטער, מיט וויליאַם פּאַוועל אין דער הויפּט ראָליע. וויליאַם פּאַוועל ווערט דאָ געזעהן אלס אַן אַריסטאָקראַטישער לייעב־האַבער גענגסטער, שפּילענדיג זיך מיט ליעבע און מיט פרויען.

דאָס בילד רופט זיך "מען אָף די וואַירלד". עס באַטייליגען זיך אויך קאַראָל לאָמבאַרד, וויין גיבסאָן און אַנדערע.

אויפ'ן סטייַדזש איז פאַראַן אַ העכסט געלונגענער וואַדעוויל־פּראָגראַם מיט רזשעק פּעפּער און אַנדערע.

לאָוס טעאַטער

גרעטאַ גאַרבאָ, די וועלט באַריהמטע שוועדישע מואוויי־אַקטריסע וועט היינ־טיגע וואָך געזעהן ווערען אין לאָוס טע־אַטער אין אַ בילד, מיט'ן נאָמען "אינ־ספּיראַציע", מיט דער באַטייליגונג פון ראָבערט מאָנטגאָמערי, לואיס סטאָר, מערדזשאַרי רעמבאָ און אַ וואונדערבאַ־רער "קעלט" און אַנדערע אויסגעצייכנ־טע מואוויי־אַקטיאָרען.

דאָס בילד האָט געמאַכט אַ פּוראָר, איבעראַל וואו עס איז נאָר געוויזען גע־וואָרען, און אין פאַרלויף פון די ערשטע עטליכע טעג וואָס עס ווערט געוויזען אין טאַראָנטאָ, האָט עס שוין אויך אַרויסגערו־פען די אַלגעמיינע באַוואונדערונג צווישען די טאַראָנטער טעאַטער־געהער.

קאַלעדזש פּלייהאַוז

"מאַרראַקאָ" איז דער נאָמען פון דעם בילד וואָס ווערט געוויזען היינט אין מאָרגען אין דעם פּלעי־האַוז טעאַטער אויף קאַלעדזש סטריט, לעבען בראַנזוויק עוו.

די הויפּט ראָליען אין דעם דאָזיגען בילד ווערען געשפּיעלט פון דער באַריהמ־טער דייטשער מואוויי אַקטריסע מאַרלין דיטריך און פון גערי קופּער.

מאַרלין דיטריך איז פאַרגליכען גע־וואָרען צו גרעטאַ גאַרבאָ, אין איהר ראָ־לע אין דער אַריינגעמישען, ווייל ער הערשט אומעטום אין זיין ווילען מיט זיינען־קאַמפּאַניאָנס האָט רומשינסקי פיינט.

פאַר רומשינסקי'ן, דעם קאָמפּאָזיטאָר און דיריגענט, מוז זיך יעדער איינער בוי־גען און זיין געהאָרכזאַם — פון דעם ביהנע־אַרבייטער ביז דעם ערשט־קלאַסי־גען זינגער. די גרעסטע־שטרענגקייט און דיסציפּלין הערשט סיי ביי זיינע פּראָבען און זיי אין זיין אָרקעסטער. זיין ענערגיע און ערענסטקייט לאָזט זיך מיט קיינעם ניט פאַרגלייכען, זיין כאַראַקטער אין פעלזען־פעסט, זיין וואָרט איז הייליג, דורך צווייפלען און איינפלוס קען מען איהם ניט בויגען און אַלעס וואָס ער טוט און באַ־פעלט איז אַ רעזולטאַט פון זיין אייגענעם ווילען.

אָבער אַלע פאָלגען איהם און טוען אַלעס וואָס ער הייסט מיט לויעבע און דרך אַרץ, ווייל אַלע זענען איבערצייגט אַז רומשינסקי ווייסט וואָס ער וויל און ער מיינט קיינעם קיין לייד צו טאָן, און וויל אַלע אַנערקענען זיין גרויסען טאַ־לאַנט און גלויבען אין זיין ערענסטקייט און ערליכקייט מיט וועלכער ער טרעט צו צו יעדער זאַך, וואָרפט כען זיך אָפּט אונטער זיין ווילען מיט צופרידענהייט, נער ניט אַרויסמישען, ווייל ער הערשט אומעטום אין זיין ווילען מוז זיגען — קאָמפּראָמיסען האָט רומשינסקי פיינט.

פאַר רומשינסקי'ן, דעם קאָמפּאָזיטאָר און דיריגענט, מוז זיך יעדער איינער בוי־גען און זיין געהאָרכזאַם — פון דעם ביהנע־אַרבייטער ביז דעם ערשט־קלאַסי־גען זינגער. די גרעסטע־שטרענגקייט און דיסציפּלין הערשט סיי ביי זיינע פּראָבען און זיי אין זיין אָרקעסטער. זיין ענערגיע און ערענסטקייט לאָזט זיך מיט קיינעם ניט פאַרגלייכען, זיין כאַראַקטער אין פעלזען־פעסט, זיין וואָרט איז הייליג, דורך צווייפלען און איינפלוס קען מען איהם ניט בויגען און אַלעס וואָס ער טוט און באַ־פעלט איז אַ רעזולטאַט פון זיין אייגענעם ווילען.

אָבער אַלע פאָלגען איהם און טוען אַלעס וואָס ער הייסט מיט לויעבע און דרך אַרץ, ווייל אַלע זענען איבערצייגט אַז רומשינסקי ווייסט וואָס ער וויל און ער מיינט קיינעם קיין לייד צו טאָן, און וויל אַלע אַנערקענען זיין גרויסען טאַ־לאַנט און גלויבען אין זיין ערענסטקייט און ערליכקייט מיט וועלכער ער טרעט צו צו יעדער זאַך, וואָרפט כען זיך אָפּט אונטער זיין ווילען מיט צופרידענהייט, מאַנטשיסקייט און שטאַרקע דראַמאַטישע איבערלעבונגען. דאָס בילד, אַן און פאַר אַלע געוויזען אין דער אַמעריקאַנער אַנטוויקלונג, איז אויך זעהר אינטערעסאַנט, און עס איז געוויס כדאַי עס צו זעהן.

ליבערטי טעאַטער

נאָך צוויי טעג זענען פאַרבליבען צו קאָנען זעהן די גרעסטע הומאָריסטישע בילד אויף דער פילם "דערוסינג", מיט דער באַריהמטער קאָמיקערין מערי דרעס־לער אָן דער שפּיץ. פּאָלי מאָרין איז אויך זעהר אויסגעהאַלטען.

דאָס איז אַ בילד פון וועלכען מען לאָכט האַרציג ווייל עס פאַרמאָגט אין זיך אַ וועלט מיט הומאָר.

דאָס בילד דאַרף מען אַליין זעהן כדי צו באַגרייפען עס.

גאַרדען טעאַטער

די באַריהמטע אַקטיאָרען דזשין קראַפאָרד און קעגט דאָגלעס, ווערען היינטיגע וואָך געפּיטשערט אין גאַרדען טעאַטער, אויף קאָלעדזש סטריט, אין אַ בילד וואָס רופט זיך 'פּעיד'".

דאָס איז אַ בילד פון'ם גענגסטער לעבען פול מיט שפּאַנונג און אינטערעס. דאָס בילד וועט נאָך קאָנען געזעהען וועגען דער אין גאַרדען טעאַטער היינט און מאָר־גען.

אַנדערע אַטראַקשאָנס. אויסער דאָס פיטשער בילד, זענען אויך פאַראַן.

פאַרפעהלט עס ניט צו זעהן.

JOHN MILJAN and JOAN CRAWFORD in "PAID"

קענט דאָגלעס און דזשין קראַוופאָרד אין פעיד וואָס ווערט יעצט געוויזען אין גאַר־דען טעאַטער.

עמיל דזשענינגס און מערלין דיטריך אין דאָס בילד "בלו ענדזשעל" וועלכעס ווערט געוויזען אין "ליבערטי" טעאַטער דאָנערשטאָג, פרייטאָג און שבת.